

Intakegesprek met Erfgoed Deal Vragen en adviezen

Dinsdag 27 januari 2025

Aanwezigen:

Gemeente: [J] (projectleider steiger)

Stichting Etersheimerbraakpolder: [J] (vice-voorzitter)

Exploitant bezoekerscentrum: [J] (exploitant)

Erfgoed Deal: [J] (netwerker water en wonen), [J] (netwerker landbouw en natuur)

Terugblik:

In april 2024 is het intakeformulier verstuurd en in mei een gesprek geweest. Conclusie was dat het project nog niet ver genoeg was om in aanmerking te komen voor Erfgoeddeal 2024.

De opgave in 2024 was te beperkt en in hoofdzaak gericht op aanleg van de steiger.

Daar is de Erfgoeddeal niet voor bedoeld, die is bedoeld voor een gebiedsproces te ondersteunen waarbij erfgoed een deel is van de oplossing. Er is in december met [J] en [J] per mail contact geweest wat aanleiding was voor dit gesprek.

De nieuwe projectscope:

Er is een visiedocument en een presentatie gemaakt; “van laagste punt in Noord-Holland naar hoogtepunt in de regio”. De presentatie wordt gedeeld en doorgenomen. Het gebied heeft een rijke geschiedenis met water die je ook kleinschalig kan beleven.

De molen is watererfgoed en heeft momenteel geen functie. Er is onderzocht om de molen te voorzien van een molenenergiesysteem. De molen krijgt dan weer een functie. Daarnaast wordt samen met HHNK bekeken of de molen ook weer kan worden ingezet voor de waterbeheersing. Hiermee krijgt het erfgoed weer een doel, het circulair inrichten van het gebied en koppelen aan duurzaam toerisme. Dit geeft weer “wind in de zeilen” voor de lokale economie. TU Eindhoven is aangesloten en heeft de casus uitgewerkt, de studenten blijven betrokken bij het project.

Concrete maatregelen zijn het pand verduurzamen, duurzame exploitatie, foodeducatie, verbetering toegankelijkheid, steiger voor bruine vloot, molenenergiesysteem en elektrische bestel-eend.

Het gebied is gelegen binnen het programma Waterfront, een programma dat de kustlijn van Schardam tot Volendam op het toeristische en cultuurhistorische vlak wil versterken. Waterfront is in de verkennende fase. Dit project heeft hier veel raakvlakken mee en is daarmee onderdeel van dit bredere kader.

Reactie Erfgoeddeal:

- Voor het binnenhalen van de Erfgoeddeal moet worden begonnen met een gebiedsopgave zoals Waterfront. Eén van de iconen naast Edam en Volendam is dan de Etersheimerbraakpolder met cultuurhistorische kwaliteiten. Zonder een koppeling met Waterfront is de kans op co-financiering van Erfgoeddeal buitengewoon klein.
- Voor alleen de steiger is de deal niet bedoeld. Er moet worden gekeken naar onderdelen die ook echt passen bij de uitgangspunten van de Erfgoeddeal. Het grootste deel van de eerste aanvraag in mei 2024 ging over de steiger. Erfgoeddeal is niet voor een steiger maar ondersteunt een gebiedsproces dat laat zien dat door het inzetten van bestaand erfgoed een energietransitie wil oplossen. Een steiger kan wel iets ondersteunends zijn maar dan moet het wel financieel gezien in verhouding tot elkaar staan. Dat is met deze scope nog niet het geval (65% steiger – 35% overig).

- Een kleinere bijdrage dan 47,5% aan de steiger is bespreekbaar maar daar kunnen geen toezeggingen voor gedaan worden. Aantonen dat deze aanleg bijdraagt aan de gehele gebiedsopgave helpt. Het verhaal wordt beter als er vroeger ook een steiger heeft gelegen, dus als er nog elementen ervan aanwezig zijn die we kunnen benutten. Dan kun je er een cultuurhistorisch verhaal van maken.
- Met de huidige aanpak worden de kansen om in aanmerking te komen voor de erfgoeddeal groter maar het is geen gelopen race. Dit jaar is de laatste ronde, het budget is 1 miljoen minder dan voorgaande jaren en de concurrentie is hevig. Verwacht wordt dat er dit jaar 30 kandidaten zijn voor 4 of 5 projecten. Rekenkundig is de kans daardoor klein.
- Erfgoeddeal is sceptisch over energie uit molens. In vorige aanvragen is inzet van energie van een molen tegengevallen. Het werd gebaseerd op aannames die in de praktijk niet konden worden waargemaakt. Er zijn daarom keiharde cijfers nodig om aan te tonen dat energie wordt geleverd. Als het hier wel lukt kan het een voorbeeld zijn voor anderen.
- Kennisdeling: Er moet worden nagedacht welke rol studenten van TU-Eindhoven gaan spelen in de kennisdeling. Kennisdeling kan ook via HHNK en Stowa worden bereikt. Hoe kun je via de erfgoeddeal het verhaal naar de grotere wereld uitdragen. Het project moet iets bijdragen binnen het netwerk erfgoeddeal projecten. Professionals kun je bereiken/betrekken via symposium en het schrijven van artikelen, er moet breed worden gedacht.
- Zeker voor een project als dit is het van belang dat HHNK meelift en dat zich niet beperkt tot het inzetten van een aantal uren. Dat betekent concrete co-financiering, uren worden niet gematcht.
- Focus op inzetten van erfgoed die bijdraagt aan een grotere transitie. Welk probleem in de transitieopgave lost je op met het inzetten van het huidige erfgoed (de molen en aanwezige waterbeheersing). Dat moet je klip en klaar kunnen beantwoorden.
- De voedseltransitie is een goede toevoeging maar dat moet geen hoofddoel zijn. Dit is een neven doel. Zet in op cultureel erfgoed en met name het fysieke erfgoed. De focus moet op één onderdeel, geen kerstboom met allerlei verschillende deelprojecten.
- Als er een goede onderbouwing van op te wekken hoeveelheid energie van de molen is en co-financiering door HHNK concreet is kan er een vervolgesprek plaatsvinden.
- Er wordt ten opzichte van voorgaande jaren eerder in het proces aangegeven of het project haalbaar is of niet. Rond april is dan duidelijk of het wel of geen zin heeft om door te gaan.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen